

РАЗДЕЛ 5

Списък на целите за опазване на околната среда

Съдържание

5.1. Актуализация на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела	5
5.1.1. Определяне на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела	5
5.1.2. Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела	7
5.1.3. Планирани изключения съгласно чл. 156е от Закона за водите:	13
5.1.4. Съгласуване на целите за повърхностните води с целите при управлението на риска от наводнения	14
5.2. Актуализация на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела	21
5.2.1. Определяне на целите за опазване на околната среда за подземните водни тела	21
5.3. Актуализация на целите за опазване на околната среда на зоните за защита на водите	26
5.3.1. Цели за опазване на околната среда на зони за защита на води предназначени за питейно-битово водоснабдяване	27
5.3.2. Цели за опазване на околната среда на зони за отдих, водни спортове и/или за къпане	29
5.3.3. Цели за опазване на околната среда на зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи	30
5.3.4. Цели за опазване на околната среда на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми	30
5.3.5. Цели за опазване на околната среда на защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване	30
5.4. Оценка на степента на изпълнение на целите от първия план и анализ на причините за непостигането им	32

5.4.1. Изпълнение на целите за опазване на околната среда за повърхностни водни тела	32
5.4.2. Изпълнение на целите за опазване на околната среда за подземни водни тела	33
5.4.3. Изпълнение на целите за опазване на околната среда за зоните за защита на водите	34

Екологичните цели при управление на водите и сроковете за постигането им се определят в чл. 4 на Директива 200/60/ЕС (РДВ).

Съгласно чл. 156а, ал. 1 от ЗВ цели за опазване на околната среда (екологични цели) се определят по отношение на повърхностните и подземните води и по отношение на зоните за защита на водите, и са насочени към:

- предотвратяване на влошаването и постигане на добро количествено и качествено състояние/потенциал на подземните и повърхностните води;
- постигане на целите на законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната за защита на водите.

В случаите, когато за едно водно тяло са поставени повече от една цел, се приема най-строгата.

Съгласно чл. 4 от РДВ, срокът за постигане на целите за опазване на околната среда е 2015г.

В чл. 156в - 156е от ЗВ са регламентирани случаите, в които се допускат изключения от така определените цели и от сроковете за тяхното постигане, без това да се счита за нарушение на РДВ или на ЗВ. Тези изключения включват:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда;
- временно влошаване на състоянието на водните тела, в резултат от естествени или непреодолими причини/обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени;
- непостигане на добро състояние поради ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло в резултат на нови дейности за устойчиво човешко развитие със социално-икономически ефект или непостигане на добро състояние на подземните води поради изменение на нивото им.

Във връзка с възможността за прилагане на изключенията от целите и сроковете за тяхното постигане, в съответствие с чл. 156 б-156е от ЗВ, в РБългария беше разработена и утвърдена „Методика за прилагане на изключенията по чл. 156 в -156 е от Закона за водите.“. Същата е публикувана в ДВ, бр. 55 от 19.07.2016 г., в сила от 19.07.2016

В методиката са разгледани в подробност случаите на допустимите и не допустими изключения и са дадени примери за прилагането им. Разписани са типовете обосновки и приложимостта им за различните видове изключения, обосновките на изключенията за определяне на по-малко строги цели с аргумент „екологични аспекти“, както и изключение с аргумент „прекомерни разходи“. Методиката предлага схеми за необходимите стъпки при анализиране на информацията. Разработен е Алгоритъм и практически стъпки за прилагане на изключения.

Като Приложение 2 към методиката е разработена Методика за извършване на оценка на ефективността на разходите, анализ разходи-ползи и оценка на прекомерността на разходите.

При определяне на изключенията от постигане на целите за 2015 година е ползвана гореспоменатата методика.

Подробна информация за основанията и условията за прилагане на изключения от постигане на добро състояние е представена в **Приложение 5.1.0**. При тяхното прилагане в плана е включена обосновка на причините/обстоятелствата за всяко водно тяло.

5.1. Актуализация на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

Целите за опазване на околната среда при повърхностните води по отношение на количеството и качеството на водите се определят за (чл. 156а, ал. 1, т. 1 от ЗВ):

- предотвратяване влошаването на състоянието на всички повърхностни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане на добро състояние на водите;
- опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;
- предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

5.1.1. Определяне на целите за опазване на околната среда за

повърхностните **водни тела**

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на повърхностните води е извършена на база:

- оценки на екологично и химично състояние на актуализираните водните тела, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС;
- отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им,
- отчитане на извършените промени при актуализация на границите на повърхностните водни тела.

За повърхностните водни тела в добро екологично състояние (добър екологичен потенциал) и добро химично състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- към 2015г.: „Постигане и запазване на добро екологично и химично състояние“;
- към 2021г. и 2027г.: „Запазване на добро екологично и химично състояние“

За повърхностните водни тела в по-ниско от добро екологично състояние/ добър екологичен потенциал и/или недостигащи добро химично състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

➤ към 2015г.: „Предотвратяване влошаването на екологичното състояние/ Предотвратяване влошаването на екологичния потенциал. Опазване, подобряване и възстановяване на повърхностното водно тяло. Предотвратяване на замърсяването и запазване на доброто химично състояние“;

➤ към 2021г. и към 2027г. - в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:

- „Постигане на СКОС за добро екологично състояние/добър екологичен потенциал (за *показателите с отклонения*) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за качество. Предотвратяване на замърсяването и запазване на добро химично състояние“, или:

- „Постигане на СКОС за умерено екологично състояние/умерен екологичен потенциал (за *показателите с отклонения*) до 2021г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние/екологичния потенциал по останалите елементи за

качество. Намалване на концентрацията на показателите с отклонения. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатирани отклонения в СКОС“; или

- „Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за показателите с отклонения) до 2021/2027г. Постигане на СКОС за добро екологично състояние (за показателите с отклонения коригирани с фонова концентрация) до 2027г. Предотвратяване влошаване на екологичното състояние по останалите елементи за качество. Постигане на СКОС за добро химично състояние (за показателите с отклонения) до 2027г. Предотвратяване влошаването на химичното състояние по показателите без констатирани отклонения в СКОС“.

В **Приложение 5.1.1** са представени актуализираните цели за опазване на околната среда на повърхностните водни тела в Дунавски РБУ.

5.1.2. Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела

От общият брой 156 повърхностни водни тела в първия ПУРБ изключения от постигане на целите за опазване на околната среда в ДРБУ са планирани:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда - за 25 бр. повърхностни водни тела категория река и за 19 бр. повърхностни водни тела категория езеро;
- определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда - за 3 бр. повърхностни водни тела категория река.

При актуализацията на ПУРБ са преразгледани обосновките при прилагането на изключения от постигане на целите за опазване на околната среда, като са отчетени:

- наличието на необходимите условия за прилагане на изключения съгласно изискванията на ЗВ, и на разработената национална *Методика за прилагане на изключенията съгл. 156в÷156е от ЗВ* вкл. изпълнението на планираните в първия ПУРБ мерки:

- оценката на състоянието на водните тела (ВТ);
- наличието на нова информация за причините за непостигане на целите;
- актуализираните граници на повърхностните водни тела.

Планираните в първия ПУРБ изключения са анализирани съобразно настоящите условия, при което измененията при прилагане на изключения спрямо първия ПУРБ са както следва:

А. Прилагане на същото изключение (определено в ПУРБ 2010), но за по-голям брой водни тела:

Причина: Мултиплициране на изключенията върху всички „нови“ (актуализирани) водни тела, получени от едно „старо“ ВТ, за което е приложено изключението. В някои случаи сроковете за прилагане на изключения са преразгледани съобразно настоящите условия.

Б. Промяна на вида на приложеното в ПУРБ 2010 изключение - изключението *„удължаване на сроковете за етапно постигане на целите“* е заменено с *„определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда“* или обратното.

Причина: Неправилно определени изключения в първия ПУРБ и/или налична нова информация, вкл. резултати от научно-приложна разработка „Проучване и оценка на химичното състояние на повърхностните води“.

Като отделен документ „Подход за определяне на фонові концентрации за химични елементи“, в рамките на приключилата по-горе записана разработка „Проучване и оценка на химичното състояние на повърхностните води“, бяха определени стойностите на фоновите замърсявания по химични елементи и по водосбори.

Изведените фонові концентрации на химични елементи по поречия, са придружени с неопровержими доказателства за наличие на естествен фон (*новоопределените изключения са мултиплицирани върху новите водни тела, образувани от съответните стари ВТ, за които са били приложени изключенията.*¹ Същият документ е ползван при корекции на концентрациите на специфичните замърсители и приоритетни вещества за оценката на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела, като и за определяне на изключенията по чл.156,г от ЗВ.

В. Планирани нови изключения от постигане на целите за опазване на околната среда за актуализираните повърхностни водни тела.

¹ http://www5.moew.government.bg/?page_id=50135

Причини:

- *„Технически причини за удължаване срока за постигане на целите за опазване на околната среда”* (чл. 156в, т. 1, б. „а” от ЗВ) - стартирало е изпълнението на основни мерки, но екологичният ефект от прилагането им ще се отрази върху състоянието на повърхностното водно тяло след 2015г. (например: има проект или е в процес на изграждане ПСОВ, реконструкция на ПСОВ, закриване и рекултивиране на общински депа, изграждане на регионални системи за управление на отпадъци – РСУО и др.);
- *„Естествени условия за удължаване срока за постигане на целите за опазване на околната среда”* (чл. 156в, т. 1, б. „в” от ЗВ) - стартирало е прилагането на основни мерки, но е необходимо време за екологично възстановяване - когато се изпълняват необходимите мерки (например: изградена/реконструирана ПСОВ, закрито/рекултивирано общинско депа, изградена РСУО и др.).
- *„Поради естествени причини се поставят по-малко строги цели за опазване на околната среда”* (чл. 156г от ЗВ) – природно фоново замърсяване на повърхностните води, съгласно резултати от горепосочената научна разработка, както и информацията по Приложение 2 от използваната *Методика за прилагане на изключенията/ подкрепящ документ Пример 2: повърхностно водно тяло BG1IS200R1243 (р. Малък Искър от вливане на р. Суха при Етрополе до вливане на приток при с. Малък Искър)*

Примери:

Минали дейности: При добив на руда по открит способ от мини разположени в горното течение на р. Огоста причиняват екологично замърсяване на водата в реката с арсен и тежки метали до устие; естественото проявление на метални орудявания от находищата разработени в минали години (р.Стари Искър- Лесновска), които не се експлоатират. Предприети са/стартирали са мерки по пречистване на рудничните отпадъчни води от минали дейности, но ефекта ще се отрази на състоянието на водното тяло след 2015 г.

Настоящи дейности: Водните тела по р. Малък Искър, които са подложени на антропогенен натиск, при добив на руда по открит способ от експлоатацията на медните находища от „Елаците мед“ ЕООД.

- *„Технически необходимото време за изпълнение на мерките”* (чл. 156в,

т. 1, б. „в“ от ЗВ) и „Поради естествени причини се поставят по-малко строги цели за опазване на околната среда“ (чл. 156г от ЗВ) – природно фоново замърсяване на повърхностните води, съгласно резултати от научни разработки

Примери:

1. Има се предвид отново експлоатацията на рудните медни находища от „Елаците мед“. Това са повърхностни водни тела за които има установени стойности на фоново замърсяване от химичните елементи- мед, олов, никел и кадмий и по тази причина за същите могат да се определят изключения „ по-малко строги цели“. Но поради факта, че и в момента се осъществява рудодобив, мините продължават да се експлоатират, фирмата придобила концесията се задължава/ангажира да направи необходимите технически подобрения за намаляване на замърсяването на околната среда в участъка. Във 2015 година са изградени и влезли в експлоатация две пречиствателни съоръжения на различни височини. Резултатите от собствения мониторинг са показателни за намаленото замърсяване на повърхностните води, но все още стойностите не достигат изискванията за добро екологично и химично състояние.

2. За водното тяло, което е обособено при извора на река Мартиновска Огоста от с. Мартиново до гр. Чипровци може да бъде приложено същия вид изключение- по 156 в и г от ЗВ, поради факта, че са предприети/стартирали са мерки (Виж Приложение 7.2.5.) по пречистване на рудничните отпадъчни води от минали дейности, но ефекта ще се отрази на състоянието на водното тяло след 2015 г.

- „Поради икономически необосновани разходи се поставят по-малко строги цели за опазване на околната среда“ (чл. 156г от ЗВ) – няма водни тела определени в изключение по този член от Закона за водите и ползваната *Методика за прилагане на изключенията*.

- „Ново изменение на физичните характеристики на повърхностното водно тяло“ (чл. 156е, т. 1 от ЗВ) - планирани са потенциално възможни изключения от поставените целите за водни тела, поради очаквани изменения на физичните характеристики в резултат на дейности, свързани с осигуряване на питейно водоснабдяване (планирано изграждане на язовири, съгласно информация от Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация на обособените територии в ДРБУ) или дейности свързани със защита от наводнения - за водните тела,

попадащи в определените райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН), за които ще се планират мерки в ПУРН (както е посочено в т. 5.1.3 от настоящия раздел).

Определянето и обосновката на изключенията е извършено, както казахме по-горе съгласно изготвената национална „Методика за прилагане на изключенията по чл. 156б-156е от Закона за водите”, като са отчетени следните фактори:

- Състоянието на водните тела – анализирани са всички водни тела, за които се очаква, че няма да постигнат добро състояние към 2015г. , вкл. оценено е дали е прекратено влошаването на състоянието на водните тела
- Причините за непостигането на добро състояние – анализиран е антропогенния натиск върху водните тела, вкл. движещите сили, които го пораждат, както и планираните мерки за намаляване на въздействието от този натиск - . основни и допълнителни
- Изпълнението на задължително изискваните от законодателството мерки за опазване на водите – анализирана е степента на изпълнение на основните мерки по чл.156н ал.1 т.1 от ЗВ и не са определени изключения за водни тела, за които тези мерки не са приложени

Анализът на гореописаните фактори е извършен поотделно за всяко водно тяло, оценено в състояние по-ниско от добро. От Приложение 5.1.1. е видно, че са разгледани всичките 256 водни тела , разположени на територията на Дунавския РБУ. Отбелязани са 126 бр. водни тела, които са изпълнили екологичните си цели за първия ПУРБ 2010-2015 и други 89 - за които са приложени изключения, по чл.156в и 156 г от ЗВ. В Дунавския РБУ, поради описаните в Раздел 4 причини, 41 водни тела не са оценени и са в неизвестно състояние и за тях не могат да се приложат изключенията по чл. 156 в и г отЗВ, като и по чл.4, ал(5) т.1.от ползваната при анализа на изключенията по постигане на екологичните цели Методика.

В **Приложение 5.1.2**, са представени само ВТ в състояние различно от отлично и добро и за които са налице основания за планиране на изключения на база направения анализ и съгласно Методиката за прилагане на изключенията по ЗВ,.

В **Приложение 5.1.2 не е** отразено планираното изключение съгласно чл. 156е от ЗВ, което е представено отделно в **Приложение 5.1.3.2**

В съответствие с ПУРБ 2016-2021 е изготвено **Приложение 5.1.4**, в което са посочени видовете движещите сили и установените въздействия, подействали върху водни тела в изключение, за не достигане на екологичната цел – добро състояние.

При обосновките посочени в Приложение 5.1.2 са използвани налични източници, в т. ч.:

1. Оценка на екологичната среда и риска на река Тимок.
2. Доклад за ОВОС на инвестиционно предложение за развитие на рудник "Елаците" до 2022 г.
3. Приложение 2 от „Методика за прилагане на изключенията по чл. 156 в -156 е от Закона за водите.“, източник „Икономически анализ на водоползването за периода 2008-2012 г. и прогнози до 2021 г.“
4. Замъсяване на река Огоста с арсен: връзка между Биогеохимичните процеси в почвите на заливните тераси и речната динамика
5. Актуализиран план за управление на поддържан резерват „Сребърна“

В таблица 5.1.1 са представени обобщени резултати от актуализацията на изключенията от постигане на екологичните цели за повърхностните води.

Таблица 5.1.1 Обобщена информация за изключенията от постигане на екологичните цели в Дунавски РБУ- по брой водни тела

Вид изключение	Планирани изключения в ПУРБ 2010-2015 бр. /ВТ/	Общо ланирани изключения в ПУРБ 2016-2021г. (бр. ВТ)	Планирани изключения за 2016-2021 г. в т.ч. (бр. ВТ)		
			пренесени изключения от ПУРБ 2010-2015	изменени изключения от ПУРБ 2010-2015	планирани нови изключения
Удължаване на сроковете за етапно постигане на целите	46	80	40	1	40
Определени по-малко строги цели	1	-	-	-	-
Удължаване на сроковете за етапно постигане на целите и определени по-малко строги цели		9	7	7	2
Общ брой повърхностни водни тела	47	89	47	8	42
Планирани изключения: Непостигане на целите поради ново изменение на физичните характеристики на ВТ*)		1			1

*) 1. Изключенията зависят от планирани структурни мерки в ПУРН и Регионалните генерални планове за

водоснабдяване и канализация (съответно за ВТ попадащи в РЗПРН и ВТ с планирани източници за водоснабдяване);

2. Възможно е за ВТ, в които са предвидени потенциални изключения поради нови физични модификации да са планирани и други изключения (удължаване на сроковете за етапно постигане на целите и определени по-малко строги цели). По тази причина потенциално възможните изключения не са включени в общия брой на ВТ, за които на този етап са планирани изключения.

5.1.3. Планирани изключения съгласно чл. 156е от Закона за водите:

- Планирани изключения съгласно чл. 156е от Закона за водите в резултат на дейности свързани със защита от наводнения

Във връзка с очаквани изменения на физичните характеристики в резултат на дейности свързани със защита от наводнения е направена проверка за влиянието на планираните в ПУРН мерки върху повърхностните водни тела, попадащи в Райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН)

Направена е оценка на очакваната степен на засягане на водните тела при реализация на мерките в ПУРН, вкл. преценка на основанията за прилагане на изключения от постигане на екологичните цели в резултат на новите физични модификации, планирани в ПУРН. Резултатите от този анализ са представени в **Приложение 5.1.3.1**

В резултат на анализа е определено едно водно тяло (**BG1IS135R1726** - р. Искър след язовир Панчарево, до вливане на р. Владайска) попадащо в РЗПРН **BG1_APSFR_IS_041** (виж **Приложение 5.1.3.2**), в което в следствие от прилагане на ПУРН ще настъпят значителни физични изменения, възпрепятстващи постигането на добро екологично състояние.

За това повърхностно водно тяло е направена обосновка за прилагане на изключения на основание чл.156 от ЗВ съгласно утвърдената национална Методика (обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2016 г., в сила от 19.07.2016 г.). Обосновката е представена в **Приложение 5.1.3.2.А.**

- Проверка за потенциални изключения съгласно чл. 156е от Закона за водите в резултат на дейности, свързани с осигуряване на питейно водоснабдяване:

Във връзка с определяне на водни тела за които се очакват изменения на физичните характеристики в резултат на дейности свързани с осигуряване на ПБВ е разгледана е информацията от Регионалните генерални планове за водоснабдяване и канализация на

обособените територии в ДРБУ и Общинските планове за развитие 2014-2020.

В резултат са определени водни тела в които бъдещите инфраструктурни проекти – изграждане на язовири за ПБВ на населението, биха могли да доведат до физични модификации.

Такива бъдещи инфраструктурни проекти са:

- изграждането на язовир „Мокра Бяла“ на река Мокра Бяла (повърхностно водно тяло BG1YN400R1102);
- довършване строителството на язовир „Нейковци“ на река Нейковска (повърхностно водно тяло BG1YN800R1216);

Горепосочените проекти са разгледани по-подробно в **Приложение 5.1.3.3.**

Видно от представената информация, проектите не засягат директно основните сегменти на водните тела, в чиито водосбор попадат, т.е бъдещите физични изменения след осъществяването на тези проекти няма да възпрепятстват постигането на добро екологично състояние на тези водни тела.

Предвид горното, **за водни тела BG1YN400R1102 и BG1YN800R1216 няма основание да се планират потенциални изключения съгласно чл. 156е от ЗВ** поради реализацията на двата проекта.

5.1.4. Съгласуване на целите за повърхностните води с целите при управлението на риска от наводнения

Управлението на риска от наводнения се регламентира от Директива 2007/60 на ЕС (Директива за наводненията – ДН), транспонирана в ЗВ. Целите при управлението на риска от наводнения са свързани с намаляване на потенциалните неблагоприятни последици от наводненията за човешкото здраве, околната среда, културното наследство, техническата инфраструктура и стопанската дейност. Основният инструмент за постигане на тези цели в Дунавски РБУ е Планът за управление на риска от наводнения (ПУРН), който се разработва на основание чл. 146к от ЗВ.

Съгласно чл. 7 от ДН и чл. 146, ал. 1, т. 4 от ЗВ при разработване на ПУРН се отчитат и целите за опазване на околната среда по отношение на количеството и качеството на водите.

Една от целите при управление на риска от наводнения, респ. целите на ПУРН, е

насочена към намаляване на неблагоприятните последици от наводненията върху околната среда, вкл. върху водите като един от компонентите на околната среда чрез намаляване и недопускане на замърсяване и влошаване на състоянието на водите и на зоните за защита на водите в резултат от наводнения. Постигането на тази цел допринася за постигането на целите за опазване на околната среда съгласно ПУРБ.

Дейностите, свързани с постигането на целите на ПУРН като цяло, имат различно въздействие по отношение на целите съгласно ПУРБ. Основният елемент за постигане на поставените в ПУРН цели е програмата от мерки. При това, постигането на всички цели на управлението на риска от наводнения изисква прилагането на различни по вид мерки, някои от които оказват неблагоприятно въздействие върху водите. Мерките в ПУРН се планират съобразно определените приоритети и цели на ниво район за басейново управление и съобразно специфичните приоритети и цели за всеки от определените РЗПРН. В зависимост от особености на отделните РЗПРН, за постигане на поставените цели се планират различни типове мерки, в т. ч.:

- Структурни (технически) мерки, осигуряващи необходимото ниво на защита, в т.ч. реконструкция и/или изграждане на защитни съоръжения (диги, корекции, прагове); осигуряване на необходимата проводимост на речните корита и др.
- Не-структурни мерки, включващи административни и законодателни мерки; мерки, повишаващи информираността и подготвеността на населението, вкл. системи за ранно предупреждение и др.,
- Мерки за естествено водозадържане – възстановяване на влажни зони като естествени ретензионни обеми, залесяване; възстановяване на стари корита (ре-меандриране).

Програмите от мерки за всеки РЗПРН в Дунавски РБУ включват комбинации от горепосочените типове мерки, подбрани на база на мултикритериален анализ. Конкретните мерки се планират на база на утвърдения национален Каталог от мерки за управление на риска от наводнения.

В каталога от мерки е посочен екологичният ефект от прилагане на всяка мярка. Допълнително, при планиране и приоритизиране на мерките в ПУРН за Дунавски РБУ за всеки конкретен случай се оценява и съвместимостта на всяка мярка с екологичните цели в ПУРБ в три степени: позитивна, неутрална и негативна. С оглед съгласуване на целите в двата плана (ПУРБ и ПУРН), при разработването на ПУРН се използват всички

възможности за прилагане на мерки, които са съвместими с целите при управление на водите съгласно ПУРБ. Предвид гореописаното, съгласуването на целите за опазване на околната среда съгласно ПУРБ с целите при управление на риска от наводнения съгласно ПУРН се извършва в две направления:

- Включване в ПУРН на мерки, които допринасят за постигане на целите, поставени в ПУРБ
- Съобразяване на поставените цели в ПУРБ с целите съгласно ПУРН и с необходимите дейности/мерки за тяхното постигане

Конкретни действия за осигуряване на съгласуваност на целите в ПУРБ и ПУРН:

А. Включени мерки в ПУРН, допринасящи за постигане на целите на ПУРБ

При планиране на комбинациите от мерки в ПУРН се отчита приносът на мерките за постигане на целите, определени в ПУРБ. В тази връзка в ПУРН са включени мерки, насочени към подобряване на състоянието на водните и крайбрежни екосистеми и постигане на добро екологично състояние, както и недопускане на замърсяване и влошаване на състоянието на водните тела, например:

- Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките
- Осигуряване на скатове за задържане
- Дейности за защита на речните брегове и корита от ерозия вкл. биологично укрепване;
- Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета;
- Премахване на опасни, пречещи и/или неефективни язовири;
- Регулиращи съоръжения за изпускане на води зад дигите;

Б. Планирани мерки в ПоМ на ПУРБ 2016-2021 за Дунавски район, които са с възможно позитивно влияние за ПУРН.

Тези мерки постигат основно целите на ПУРБ, но биха допринесли за смекчаване

на отрицателните ефекти от наводненията.

Мерките, които са включени в ПоМ на ПУРБ за Дунавски район и са с позитивен ефект по отношение постигането на целите на двете Директиви – РДВ и Директивата за наводненията са следните:

- Възстановяване и защита на речните брегове и речното корито от ерозия, включваща следните действия:
 - Защита на речните и морски брегове от ерозия и свързаните с тях свлачищни процеси;
 - Затревителни и залесителни мероприятия;
 - Залесяване на бреговете и заливаемите тераси с подходящи дървесни видове;
- Възстановяване на естественото състояние на дъното на езера след преградни съоръжения, включваща действие:
 - Почистване на обема на язовири от седименти
- Подобряване на хидроморфологичното състояние на реките – включва действия:
 - Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим (причинени от ВЕЦ, изземване на наносни отложения от язовири, нови водовземания и др.) във водните тела определени като или попадащи в зони за защита на водите;
 - Премахване на корекции на реки;
 - Забрана за нови инвестиционни намерения, свързани с изграждането на хидротехнически съоръжения и изземане на наносни отложения с изключение на съоръженията за защита на населението от наводнения;
 - Забрана за нарушаването на естественото състояние на леглата, бреговете на реките и крайбрежните заливаеми ивици, с изключение на дейности за удълбочаване на фарватера и коригиране на речното корито за осигуряване/подобряване на безопасно корабоплаване в общия българо-румънски участък на р.Дунав и при дейности за защита от наводнения.
- Намаляване на ерозията на водосбора – включва действие:
 - Забрана за извеждане на голи сечи в райони отстоящи на по-малко от 500

м от водни обекти.

- Намаляване на дифузното замърсяване от промишлени дейности – включва действие:
 - Закриване и рекултивиране на стари и вече неизползваеми промишлени зони или отделни предприятия.
- Намаляване на замърсяването от минни дейности – включва действие:
 - Рекултивация на замърсени терени от минна дейност.
- Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали – включва действие:
 - Рекултивация на участъци засегнати от добив на инертни материали.
- Осигуряване на непрекъснатостта на водните течения и движението на рибите, включваща следните действия:
 - Разрушаване на бентове и прагове за осигуряване миграцията на рибите;
 - Реконструкция на бентове/прагове (чрез намаляване на височината или дължината им) за осигуряване миграцията на рибите.
- Осигуряване на събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води на населените места, включваща следните действия:
 - Изпълнение на проекти за изграждане, доизграждане, реконструкция или модернизация на канализационна система за агломерации с под 2000 е.ж, вкл. доизграждане на канализация когато има изградена ПСОВ или осигуряване на подходящо пречистване (чрез изграждане на ПСОВ или отвеждане към друга ПСОВ), когато има изградена канализация.
 - Изграждане, реконструкция или модернизация на канализационна мрежа за агломерации с над 2 000 е.ж.

В. В ПоМ на ПУРБ 2016-2021 за Дунавски район са планирани мерки за естествено задържане на води и зелени инфраструктури, така наречените „зелени мерки“.

Тези мерки са с позитивен ефект по отношение постигането на целите както на Рамковата директива за водите, така и на Директивата за наводненията, но са планирани

за различни места на прилагане в зависимост от целта за която се прилагат. Такава мярка е:

- Подобряване на естественото задържане на водата, включваща следните действия:
 - Изграждане на съоръжения за естествено задържане на водата (заливни равнини и др.)
 - Създаване на управляеми полдери и малки буферни басейни в заливни тераси на реките; (Мярката е включена и в ПоМ на ПУРН)
 - Създаване на зелена инфраструктура, на зони за отдих и други услуги на хората чрез естествено или изкуствено водозадържане;
 - Създаване и възстановяване на влажни зони.
 - Възстановяване на меандри и ръкави.

Г. Съобразяване на целите в ПУРБ с мерките за постигане на целите съгласно ПУРН

Тъй като не е възможно осигуряване на необходимото ниво на защита и постигане на целите на управлението на риска от наводнения само чрез прилагане на мерки от гореописаните групи, в ПУРН са включени и други мерки с по-голяма ефективност по отношение на защитата при наводнения, вкл. и структурни мерки. Прилагането на съдържащите се в каталога структурни мерки в голяма част от случаите води до физични модификации на водните обекти, което има негативно въздействие върху състоянието на водните тела и е в противоречие с целите за опазване на околната среда съгласно ПУРБ. Примери за такива мерки са:

- Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна;
- Изграждане на нови язовири;
- Изграждане на нови корекции;
- Реконструкция и поддържане на корекциите;
- Изграждане на земно-насипна дига и комбинация;

- Планиране и изграждане на защитни и регулиращи съоръжения за водозадържане на високи води и наноси – те са извън или в населените места;
- Изкуствено оформяне на речните корита с цел забавяне на оттичането;
- Отстранявания на затлачвания на речното корито;

Дейността за намаляване на риска от наводнения е в интерес на обществото и при правилно планиране на мерките, постигнатите ползи за човешкото здраве и за устойчивото развитие на обществото като цяло превишават ползите за околната среда от постигането на целите съгласно ПУРБ. Това дава основание за водните тела, в границите на които ще бъдат планирани структурни мерки, причиняващи физични модификации, при необходимост да се планират изключения от постигане на целите за опазване на околната среда съгл. чл. 156 е от ЗВ.

В тази връзка е направена проверка за влиянието на планираните в ПУРН мерки върху повърхностните водни тела, попадащи в Райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН) в т.ч. проверка за степента на увеличаване на хидроморфологичния натиск и за наличието на условия за обосноваване на изключения от постигане на екологичните цели съгл. чл. 156 еот ЗВ (чл.4.7 от РДВ)

Направена е оценка на очакваната степен на засягане на водните тела при реализация на мерките в ПУРН, вкл. преценка на основанията за прилагане на изключения от постигане на екологичните цели в резултат на новите физични модификации, планирани в ПУРН. Резултатите от този анализ са представени в

Приложение 5.1.3.1

В резултат на анализа е определено едно водно тяло (**Приложение 5.1.3.2**), в което в резултат от прилагане на ПУРН ще настъпят значителни физични изменения , възпрепятстващи постигането на добро екологично състояние. За това тяло е направена обосновка за прилагане на изключения на основание чл.156 от ЗВ съгласно утвърдената национална Методика (обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2016 г., в сила от 19.07.2016 г.). Обосновката е представена в **Приложение 5.1.3.2.А**. Съгласно чл. 156е,ал. 3 от Закона за водите е предвидено извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за всяка дейност, свързана с прилагане на ПУРН, която се очаква да възпрепятства постигането на добро състояние или да доведе до влошаване на състоянието на водните тела.

Очаква се отрицателното въздействие по време на изпълнение на дейностите по реализацията на предвиденият проект да бъде редуцирано до приемливо за околната среда и човешкото здраве при прилагане на мерките и условията от Решението по ОВОС.

5.2. Актуализация на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела

Целите за опазване на околната среда при подземните води по отношение на количеството и качеството на водите се определят за (чл. 156а, ал. 1, т. 2 от ЗВ):

- недопускане или ограничаване отвеждането на замърсители в подземните води и предотвратяване влошаването на състоянието на всички подземни водни тела;
- опазване, подобряване и възстановяване на всички подземни водни тела, осигуряване на баланс между водовземаването и подхранването на подземните води и постигане доброто им състояние;
- идентифициране и насочване в обратна посока на всяка значима и устойчива тенденция за повишаване на концентрацията на всеки замърсител с цел непрекъснато намаляване замърсяването на подземните води.

5.2.1. Определяне на целите за опазване на околната среда за подземните водни тела

Актуализацията на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела (ПВТ) е извършена на база:

- оценка на химичното състояние, вкл. определяне на показатели с отклонения от СКОС;
- оценка на количественото състояние на ПВТ;
- отчитане изпълнението на планираните в първия ПУРБ цели и изключения от постигането им.

За ПВТ в добро химично и количествено състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

- към 2015г.: „1 Постигане и запазване на добро количествено и химично състояние“;

- към 2021г. и 2027г.: „Запазване на добро количествено и химично състояние“.

За ПВТ в лошо химично и добро количествено състояние са планирани следните цели за опазване на околната среда:

➤ към 2015г.: „1.Постигане и запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване влошаването на химично състояние“;

➤ към 2021г. или 2027г. в зависимост от обосноваване на изключение от постигане на целите:

- „1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по показател с отклонение от СКОС (СКОС коригиран с фонов концентрация); 3.Запазване на добро химично състояние по останалите показатели “ , или
- „1. Запазване на добро количествено състояние; 2. Постигане и запазване на добро химично състояние“.

В **Приложение 5.2.1** са представени актуализираните цели за опазване на околната среда на ПВТ.

5.2.2. Изключения от постигане на целите за опазване на околната среда на подземните водни тела

Планираните изключения при ПВТ от постигане на добро химично състояние в ПУРБ 2010 – 2015г. са:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда до 2027г. – за 11 ПВТ.
- по-малко строги цели за опазване на околната среда - за 7 ПВТ.

При актуализацията на ПУРБ са преразгледани обосновките при прилагане на изключения от постигане на целите в първия план. Обосновката на изключенията е извършена, съгласно изготвената национална „*Методика за прилагане на изключенията по чл. 156б-156е от Закона за водите*“, като са отчетени следните фактори:

- наличието на необходимите условия за прилагане на изключения съгласно изискванията на чл.156в ÷ 156ж от ЗВ, вкл. изпълнението на планираните в първия ПУРБ мерки

- оценката на състоянието на водните тела;
- наличието на нова информация относно причините за непостигане на целите.

При актуализацията на ПУРБ са приложени следните изключения:

➤ **Прилагане на същото изключение**, което е определено в ПУРБ 2010 – 2015г., а именно:

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда – за 9 ПВТ;

➤ **Промяна на вида** на приложеното в ПУРБ 2010 – 2015г. изключение за някои ПВТ:

- За 6 ПВТ, за които в първия ПУРБ е планирано изключение „*определяне на по-малко строги цели за опазване на околната среда*“ (чл.156г от ЗВ), след преразглеждане на целите при актуализацията на ПУРБ е планирано изключение „*удължаване на сроковете за етапно постигане на целите*“ (чл. 156в от ЗВ). Причината за тази промяна е отстраняване на неточности и грешки при определяне на изключения в първия план.

➤ **Планирани нови изключения** от постигане на целите за опазване на околната среда - за ПВТ, за които в първия ПУРБ не са планирани изключения, както следва

- удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда – за 4 ПВТ: BG1G0000Qal004, BG1G00000NQ029 и BG1G00000NQ030 BG1G0000Qal052 ;

Списък на ПВТ, за които при актуализацията на ПУРБ са планирани изключения от постигане на целите по отношение на химичното състояние, е представен в таблица 5.2.1

Таблица 5.2.1. ПВТ, за които са планирани изключения от постигане на добро химично състояние

Код ПВТ	Наименование на ПВТ	Химично състояние към 2015г.	Показател с отклонение към 2015г.	Изключения в ПУРБ 2010-2015г.	Изключения в ПУРБ 2016-2021г.
BG1G0000QAL001	Порови води в Кватернера - Брегово-Новоселска низина	лошо	NO ₃	чл.156 г	чл.156 в
BG1G0000QAL002	Порови води в Кватернера - Видинска низина	лошо	NO ₃	чл.156 г	чл.156 в

Код ПВТ	Наименование на ПВТ	Химично състояние към 2015г.	Показател с отклонение към 2015г.	Изключения в ПУРБ 2010-2015г.	Изключения в ПУРБ 2016-2021г.
BG1G0000QAL004	Порови води в Кватернера - Цибърска низина	лошо	Cr		чл.156 в
BG1G0000QAL007	Порови води в Кватернера - Карабоазка низина	лошо	Cr	чл.156 г	чл.156 в
BG1G0000QAL009	Порови води в Кватернера - Вардим-Новградска низина	добро		чл.156 г	постигнато добро химично състояние
BG1G0000QAL011	Порови води в Кватернера - Попинско-Гарванска низина	лошо	NO ₃	чл.156 г	чл.156 в
BG1G0000QAL013	Порови води в Кватернера - р. Лом	лошо	NO ₃	чл.156 г	чл.156 в
BG1G0000QAL019	Порови води в Кватернера - р. Осъм	лошо	NO ₃	чл.156 в	чл.156 в
BG1G0000QAL020	Порови води в Кватернера - р. Янтра	добро		чл.156 в	постигнато добро химично състояние
BG1G0000QAL022	Порови води в Кватернера - р. Росица в Севлиевската котловина	лошо	Fe	чл.156 в	чл.156 в
BG1G0000QPL026	Порови води в Кватернера - между реките Осъм и Янтра	лошо	NO ₃	чл.156 в	чл.156 в
BG1G00000NQ029	Порови води в Неоген-Кватернера - р. Нишава	лошо	Fe		чл.156 в
BG1G00000NQ030	Порови води в Неоген-Кватернера - Софийска долина	лошо	Fe,Mn		чл.156 в
BG1G000000N033	Порови води в Неогена - Софийска котловина	лошо	Fe,Mn	чл.156 г	чл.156 в
BG1G00000N2034	Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия	лошо	NO ₃	чл.156 в	чл.156 в
BG1G000N1BP036	Карстови води в Ломско-Плевенската депресия	добро		чл.156 в	постигнато добро химично състояние
BG1G00000K1040	Карстови води в Ловеч-Търновския масив	лошо	NO ₃	чл.156 в	чл.156 в
BG1G0000K1b041	Карстови води в Русенската формация	лошо	NO ₃ , PO ₄	чл.156 в	чл.156 в
BG1G000K1AP043	Карстови води в Мраморенския масив	лошо	NO ₃	чл.156 в	чл.156 в
BG1G0000TJK045	Карстови води в Централния Балкан	лошо	NO ₃ , NH ₄	чл.156 в	чл.156 в
BG1G000K1NB050	Карстови води в Разградската формация	лошо	NO ₃	чл.156 в	чл.156 в

Код ПВТ	Наименование на ПВТ	Химично състояние към 2015г.	Показател с отклонение към 2015г.	Изключения в ПУРБ 2010-2015г.	Изключения в ПУРБ 2016-2021г.
BG1G0000QAL052	Порови води в Кватернера - р. Суха	лошо	NO ₃		чл.156 в

Видно от таблица 5.2.1, при актуализацията на целите за опазване на околната среда, в ПУРБ 2016 – 2021г. са планирани изключения от постигане на екологичните цели за подземни водни тела както следва:

- Удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда, по причина, че *„естествените условия не позволяват подобряване на състоянието на водното тяло в определения срок“* (чл.156в, т. 1, б. „в“) – за 14 ПВТ. Определените ПВТ са с отклонения по предимно по показател нитрати – замърсител с антропогенен произход. Замърсяването е резултат от активни земеделски дейности в миналото, и независимо, че влошаването е прекратено и е налице тенденция на подобряване, е необходим по-дълъг период от време за достигане на добро състояние;
- Удължаване на сроковете за етапно постигане на целите за опазване на околната среда, по причина, че *„необходимите подобрения могат да бъдат осъществени само на етапи за по-дълъг срок по причини от технически характер“* (чл.156в, т. 1, б. „а“) – за 5 ПВТ. За тези ПВТ има основание да считаме, че замърсителите са от естествен произход, но са необходими и допълнителни проучвания за доказването му. За три от телата е планиран проучвателен мониторинг за периода на втория ПУРБ за доказване произхода на замърсителите. За другите две тела е планирано увеличаване на броя на пунктовете за мониторинг с цел повишаване на достоверността на оценката.

Подробна информация и обосновка на причините/обстоятелствата за планираните изключения от постигането на целите за опазване на околната среда за ПВТ е представена в **Приложение 5.2.2.**

При обосновките посочени в Приложение 5.2.2 са използвани налични източници, в т. ч.:

1. *Хидрохимичен режим на подземните води в крайдунавските низини*
2. *Минералого-геохимични особености на възлицата от Софийската провинция*
3. *Типизация и разпространение на окислените сидеритни руди в находище Кремиковци*
4. *The Alpine manganese ores in Bulgaria – paleogeodynamic control*

В изпълнение на изискване от докладването е изготвено **Приложение 5.2.3.**, в което е представена информация за броя на ПВТ определени в изключение от постигане на добро химично състояние, констатираното „въздействие“ в тези тела и „движещата сила“ източник на натиск.

От представената информация е видно, че от общо 19 ПВТ в изключение:

- в 13 ПВТ е констатирано превишение по нитрати над стандарта за качество, в това число в 1 от телата е установено едновременно с повишените нитрати и повишено съдържание на фосфати. Значим натиск за установеното въздействие е земеделието;
- 1 ПВТ е с повишени стойности на желязо. За констатираното въздействие върху подземните води в района, значим натиск е интензивната промишленост ;
- 5 ПВТ са с повишени стойности по показателите - хром, желязо и манган - за телата не е идентифициран източник на натиск и по налични в БДДР източници има основание да считаме, че установените въздействия са от природен произход ;

Изключения по количествено състояние

В ПУРБ 2010 – 2015г. са определени изключения от постигане на екологичните цели за 7 ПВТ, оценени в лошо количествено състояние, както следва: за 1 ПВТ е било планирано изключение „удължен срок за етапно постигане на целите“ и за 6 ПВТ е било планирано като изключение „определяне на по-малко строги цели“.

След направената актуализация на оценката на количественото състояние на подземните води се установи, че в резултат на взетите мерки при прилагане на ПУРБ 2010 – 2015г., всички ПВТ са в добро количествено състояние, т.е. постигнали са целите за добро количествено състояние до 2015г. В актуализираният ПУРБ 2016-2021г. няма планирани изключения от постигане на целите по отношение на количественото състояние на ПВТ.

5.3. Актуализация на целите за опазване на околната среда на зоните за защита на водите

За зоните за защита на водите целите за опазване на околната среда се определят от законодателството, по силата на което е определена или обявена зоната – за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ); за отдих, водни спортове и/или за къпане; зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи; зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми; защитени територии и зони, определени или обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове.

При актуализацията на целите за опазване на околната среда на зоните за защита на водите са приложени следните национално съгласувани подхода:

- Подход за определяне/актуализиране на зони за защита на водите съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 4 от Закона за водите и техните екологични цели²;
- Критерии и подходи за определяне на зони за защита на водите и техните цели, свързани с воднозависими видове и местообитания³.

5.3.1. Цели за опазване на околната среда на зони за защита на води предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Актуализацията на екологичните цели на зоните за защита на води на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ) е извършена въз основа на направената им оценка на състоянието (категоризация) по основни физико-химични показатели, специфични замърсители, приоритетни вещества и микробиологични показатели - Наредба № 12 от 18.06.2002г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване⁴

От общо 72 зони в добро състояние са оценени 71 (категория А1 и А2), като не достигаща добро състояние е само една зона (категория А3) - с код BG1DSWIS1109 и име РВ "Каменно здание" на р. Перловска.

² http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/PURB/Podhodi/Podhodi_ZZV.doc

³ http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/PURB/Podhodi/SWB_ZZV_celi_Natura_2000_ZT.pdf

⁴ http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Mineralnivodi/Zakonodatelstvo/NAREDBA_12_ot_18.06.2002_g._za_kachestvenite_iziskvaniq_kam_povarnostni_vodi_prednaznachen_i_pitejno-bitovo_vodosnabdqvane.rtf

Екологичните цели за зоните за защита на повърхностни води, предназначени за ПБВ са:

- за зоните, определени в категория А1 или А2 - *„Поддържане и предотвратяване влошаване състоянието на повърхностните води за пиене“*;
- за зоната, определена в категория А3 – *„Достигане на стойност по показател/показатели с отклонения, съответстващ на стандарта за качество на повърхностни води за пиене най-малко за категория А2“*.

Актуализацията на екологичната цел на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ е извършена въз основа на направената оценка на химичното състояние на ПВТ по основни физико-химични показатели и специфични параметри – Наредба № 1 от 10 октомври 2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води⁵ и Наредба № 9 от 16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели⁶. Стойностите на показателите за оценка на добро състояние на ПВТ и стойностите на показателите за добро състояние на ЗЗПВ са едни и същи.

Определени са следните цели:

- За зони, определени в добро химично състояние - *„Запазване на добро химично състояние на зоната“*;
- За зони, определени в лошо химично състояние – за 2015г.: *„Предотвратяване влошаването на химично състояние на зоната“*; за 2021г./2027г.: *„1. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние на зоната по показател с отклонение от СКОС; 2. Запазване на добро химично състояние на зоната по останалите показатели ” и ”1. Постигане на СКОС за показател с отклонение за добро химично състояние на зоната до 2027г. (СКОС коригиран с фонова концентрация) 2. Предотвратяване на влошаването на химичното състояние по другите показатели“*.

⁵http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Mineralnivodi/Zakonodatelstvo/NAREDBA_1_ot_10.10.2007_g._za_prouchvane_polzvane_i_opazvane_na_podzemnite_vodi.rtf

⁶http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Legislation/Naredbi/vodi/Naredba_9.pdf

Подробна информация за актуализираните цели за опазване на околната среда на зоните за защита на води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, са представени съответно в **Приложение 5.3.1** и **Приложение 5.3.2**.

5.3.2. Цели за опазване на околната среда на зони за отдих, водни спортове и/или за къпане

Изискванията за качество на водите, използвани за къпане, се регламентират от:

- Наредба № 5 от 30.05.2008г. за управление качеството на водите за къпане - оценка и класификация на водите за къпане (лоши, задоволителни, добри или отлични) по отношение на микробиологични показатели (чревни ентерококи и ешерихия коли)⁷;
- Наредба № Н-4 от 14.09.2012г. за характеризиране на повърхностните води - отлично и добро екологично състояние по отношение на основни физико-химични показатели и специфични замърсители⁸;
- Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители - добро химично състояние по отношение на приоритетни вещества⁹.

Екологичните цели за зоните за отдих, водни спортове и/или за къпане са съобразени със стандартите за качество по показателите за оценка на състоянието им, включени в горепосочените наредби за съответния тип повърхностни води.

Екологичната цел на зоната с води за къпане с име „Язовир Пчелина 2” и код BG3242661710017001 е определена по отношение на основни физико-химични

⁷http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Mineralnivodi/Zakonodatelstvo/NAREDBA_5_ot_30.05.2008_g._za_upravlenie_k_achestvoto_na_vodite_za_kapane.rtf

⁸http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Legislation/Naredbi/NAREDBA_N-4_ot_14.09.2012_g._za_harakterizirane_na_povarhnostnite_vodi.pdf

⁹http://www5.moew.government.bg/wp-content/uploads/filebase/Water/Legislation/Naredbi/vodi/N_SKOS_prioritetni.pdf

показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, а именно: „Достигане на стойност по показатели биологична потребност от кислород, нитратни и нитритни йони, общ фосфор, общ азот, макрозообентос и фитобентос, съответстващи на стандарта за качество на повърхностни води за умерен потенциал и добро химично състояние“.

5.3.3. Цели за опазване на околната среда на зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи

Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за защита на водите от евтрофикация.

5.3.4. Цели за опазване на околната среда на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми

Специфични екологични цели за тези зони не се определят. Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се интегрират с целите за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми.

5.3.5. Цели за опазване на околната среда на защитени територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване

Съгласно чл. 119б от ЗВ за териториите и зоните могат да бъдат определени специфични изисквания към състоянието на водите, които трябва да се постигнат и/или поддържат според:

- заповедта за обявяването, издадена по реда на Закона за защитените територии или Закона за биологичното разнообразие;
- влязъл в сила план за управление на защитена територия или защитена зона;
- влязъл в сила план за действие за растителен или животински вид.

За определяне на конкретна специфична екологична цел е необходимо идентифициране на параметрите, свързани с води и техните стойности, постигането на

които определят благоприятно природозащитното състояние (БПС). Това са част от параметрите от Критерий 3 и Критерий 4 от методологията за определяне на БПС¹⁰. Методологията за определяне на БПС за всеки вид се съдържа в докладите за видове и природни местообитания, публикувани в Информационната система за защитените зони по екологичната мрежа Натура 2000¹¹.

За тези зони на територията на ДРБУ не са определяни специфични екологични цели, поради следните причини:

- в издадените заповеди за обявяване на защитени територии и зони, свързани с водозависими местообитания и видове не са определяни стойности за БПС (регистър на защитените територии и зони е наличен на интернет страницата на ИАОС¹²);
- в докладите за водозависимите видове и природни местообитания за параметрите, свързани с води все още не са определени стойности, постигането на които определят БПС;
- в наличните планове за управление на защитените зони са определяне цели, които имат отношение към състоянието/опазването на водите, но не са идентифициране на параметрите, свързани с води и техните стойности, постигането на БПС.

Липсват конкретни стойности на тези параметри, постигането на които определят добър БПС в зоните. По тази причина не може да бъде приложен разработения подход и в проекта на ПУРБ 2016 – 2021г. В Дунавски РБУ не са определяни специфични (по-строги) цели за 33 от Натура 2000 на база горецитирания проект. Специфични екологични цели могат да бъдат определени след определяне на стойности на параметрите от БПС, свързани с води или разработване на планове за управление на 33 от Натура 2000.

След приключване на определянето на природозащитното състояние на местообитания и видове, и определяне на стойности на параметрите свързани с води или разработване на планове за управление, ще се определят специфични екологични цели. Предстои да се извърши анализ кои стойности на тези параметри са по-строги от

¹⁰ проект **"Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I"**.

¹¹ Информационна система за защитените зони по екологичната мрежа Натура 2000: <http://natura2000.moew.government.bg/>

¹² <http://eea.government.bg/zpo/bg/index.jsp>

изискванията на Наредба № Н-4 за характеризирание на повърхностните води за добро състояние на водите, за да се определят целите за опазване на околната среда на тези зони.

На този етап регламентиранията в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните води, се приемат като цели за опазване на водите в защитените територии и защитените зони, обявени за опазване на водозависими видове и местообитания.

Определените цели за опазване на околната среда на защитени територии и зони, обявени за опазване с водозависими местообитания и биологични видове са представени в **Приложение 5.3.5.1, Приложение 5.3.5.2 и Приложение 5.3.5.3**. За някои зони са представени и целите, съгласно наличните планове за управление на конкретната зона.

Границите на зоните за защита на водите, по смисъла на чл. 119а, ал 1, т. 5 от ЗВ, се определят според границите на Защитените зони от НЕМ Натура 2000, съгласно публикуваната актуална информация на интернет страницата на Информационната система¹³ на Защитените зони от Националната екологична мрежа Натура 2000 и Регистъра на територии, вкл. заповедите за обявяване на ЗЗ¹⁴.

5.4. Оценка на степента на изпълнение на целите от първия план и анализ на причините за непостигането им

5.4.1. Изпълнение на целите за опазване на околната среда за повърхностни водни тела

Оценката на степента на изпълнение на целите от първия план е извършена за 256 актуализирани повърхностни водни тела. В резултат на изпълнение на мерки при прилагане на ПУРБ 2010 – 2015г. е отчетена следната степен на изпълнение:

- 126 повърхностни водни тела към 2015г. са постигнали екологичната цел за добро състояние;
- 89 повърхностни водни тела към 2015г. са определени в изключение от постигане на екологичните цели, в т. ч:

¹³ <http://natura2000.moew.government.bg/>

¹⁴ <http://eea.government.bg/zpo/bg/index.jsp>

- 80 ВТ са с удължен срок за етапно постигане на екологичните цели;
- 9 ВТ са в изключение по две позиции, а именно: с удължен срок за етапно постигане на екологичните цели и за тях са определени по-малко строги екологични цели.

➤ 41 повърхностни водни тела към 2015г. са в неизвестно състояние;

5.4.2. Изпълнение на целите за опазване на околната среда за подземни водни тела

В резултат на изпълнение на мерки при прилагане на ПУРБ 2010 – 2015г. степента на постигане на целите е както следва:

- По отношение на количественото състояние на подземните води:
 - Постигнато е добро количествено състояние за 7 ПВТ, за които в първия ПУРБ са били планирани изключения;
 - Всички 50 ПВТ са в добро количествено състояние, т.е. постигнати са целите за добро количествено състояние до 2015г. за всички ПВТ.
- По отношение на химичното състояние на подземните води:
 - От всички 32 ПВТ, за които в първия ПУРБ не са били планирани изключения:
 - ✓ 25 ПВТ са оценени в добро химично състояние (постигнати са целите);
 - ✓ за 4 ПВТ са обосновани изключения на база на допълнителни проучвания;
 - ✓ не е постигната целта по отношение на химичното състояние само за 3 ПВТ (BG1G0000QaI018, BG1G0000QpI025, BG1G00000NQ031), които са оценени в лошо химично състояние, и за които не са налице условия за определяне на изключения съгласно изискванията на ЗВ.
 - За 18 ПВТ, за които в първия ПУРБ са били планирани изключения:
 - ✓ За 3 ПВТ е постигнато добро химично състояние, т.е. постигната е целта и не са приложени изключения;

- ✓ За останалите 15 ПБТ са приложени изключения и при актуализацията на ПУРБ.

5.4.3. Изпълнение на целите за опазване на околната среда за зоните за защита на водите

В ПУРБ 2010 – 2015г. за зоните за защита на водите не са определяни специфични екологични цели обвързани със стойности по биологични елементи за качество, основни физико-химични показатели, специфични замърсители, приоритетни вещества или микробиологични показатели. Регламентираните в ЗВ цели за опазване на околната среда, т.е. постигане на добро състояние на повърхностните и подземните води, са приложени и като цели за опазване на зоните за защита на водите.

Предвид горното, изпълнението на целите за опазване на околната среда за зоните за защита на водите съвпада с изпълнението на целите за повърхностните и подземните водни тела в обхвата на съответните зони.